

BIBLIOGRAFIA

MEYER SCHAPIRO

"Estudios sobre el arte de la Antigüedad tardía, el Cristianismo primitivo y la Edad Media"

Alianza Editorial (Alianza Forma, n. 59), Madrid 1986, 374 pàgs.

Els estudis de Meyer Schapiro, que avui presentem, foren publicats per primer cop en anglès, l'any 1979, per Georges Braziller, amb el títol "Late Antique, Early Christian and Medieval Art. Selected Papers". Fa poc temps, "Alianza Editorial" de Madrid, ha tingut l'encert de traduir al castellà aquesta interessant obra, la versió de la qual ha anat a càrrec de Remigio Gómez Díaz.

En el volum que comentem, Mayer Schapiro, ens ofereix un seguit d'assaigs escrits entre els anys 1940-1970, el contingut dels quals no respon a un període concret de la història, sinó que s'esfuma en un ampli marc cronològic de quasi mil anys. Hi podem trobar, per tant, estudis referents a finals de l'Antiguitat, al costat d'altres de ben entrada l'Edat Mitjana. Com a conseqüència, la temàtica dels estudis recull matèries diverses.

L'obra és introduïda amb un pròleg de l'autor, en el qual justifica els vint-i-un estudis que hom hi troba a continuació ("Muscipula Diaboli": El simbolismo del retablo de Mérode (1945); Nota sobre el retablo de Mérode (1959): Mosaicos antiguos en Israel: el arte pagano, judío y cristiano de la Antigüedad tardía (1960); Las escenas de José en el trono de Maximiliano de Rávena (1952); El significado del Rollo de Josué en la historia de Bizancio (1949); Los frescos de Castelseprio (1952); Notas sobre Castelseprio (1957); La copia carolingia del calendario del año 354 (1940); El significado religiosos de la Cruz de Ruthwell (1944); El arquero y el pájaro en la Cruz de Ruthwell y en otras obras: la interpretación de temas profanos en el arte religioso medieval primitivo (1963); Imágenes en los márgenes y drôlerie (1970); La decoración del manuscrito de Beda de Leningrado (1958); El papel de Irlanda en el arte hiberno-sajón (1950); Nota sobre las fajas en los muros de las iglesias sajonas (1959); "La quijada de Caín, con la que cometió el primer asesinato" (1942); La imagen de Cristo desapareciendo. La Ascensión en el arte inglés en torno al año 1000 (1943); El ángel con el carnero del sacrificio de Abraham en el arte occidental y en el arte islámico (1943); Un texto latino irlandés sobre el ángel y el carnero en el sacrificio de Abraham (1967); El Apocalipsis de Beato de Gerona (1963); Un salterio iluminado inglés de principios del s. XIII (1960); Sobre una pintura italiana de la Frick Collection que representa la Flagelación de Cristo (1956); La Haggada de la Cabeza de Pájaro i un manuscrito ilustrado hebreo de hacia 1300 (1967)). El llibre conclou amb un capítol d'agraïments, la relació de les fonts gràfiques i un índex analític.

Segons paraules del propi autor, aquests estudis foren redactats sense pensar que en un futur podrien constituir un llibre. És per això, justifica Meyer Schapiro, que llur temàtica pot semblar dispar.

L'objectiu de cadascun dels articles és analitzar en profunditat els diferents problemes relacionats en ocasions a obres concretes o bé a temes més generals de l'art religiós. En els estudis, Meyer Schapiro fa una anàlisi metodològica en la qual cerca, sempre que és possible, les arrels en els textos religiosos adjacents, alhora que es recolza en documents de la vida tant religiosa com profana. Segons l'autor "el arte religioso, lo mismo que el culto religioso, no es sólo la representación expresiva de los textos sagrados y la simbolización de los conceptos religiosos, sino que refleja además las ideas, actitudes y fantasías que se originan en la vida profana y a las que dotan de forma concreta espíritus imaginativos y, diría yo, poéticos".

El lector interessat en aquests tipus d'obres trobarà en el llibre de Meyer Schapiro un ventall d'aportacions —unes vegades en els estudis de contingut, altres vegades en els assaigs sobre els diversos aspectes d'una obra d'art o sobre la història de la forma—, exposats de fàcil manera, la qual cosa permet l'aproximació d'aquesta obra tant als estudiosos com al públic en general.